

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 08.11.1960, sp. zn. 5 Tz 67/60, ECLI:CZ:NS:1960:5.TZ.67.1960.1

Číslo: 28/1961

Právní věta: Podľa § 19 ods. 1 tr. zák. je pre výmeru trestu významné zhodnotenie najmä spôsobu vykonania trestného činu, jeho následkov, miery zavinenia, osoby páchatela, možnosti jeho nápravy a okolností polahčujúcich. Pritom nejde o stanovenie všeobecnej nebezpečnosti konania pre spoločnosť, ktorá je vyjadrená samotným zákonom v trestnej sadzbe, ale pri výmere trestu je treba v rámci tejto všeobecnej nebezpečnosti určiť nebezpečnosť konkrétnu.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 08.11.1960

Spisová značka: 5 Tz 67/60

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení, Trest

Předpisy: 86/1950 Sb. § 30
§ 245

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 28/1961 sb. rozh.

Podľa § 19 ods. 1 tr. zák. je pre výmeru trestu významné zhodnotenie najmä spôsobu vykonania trestného činu, jeho následkov, miery zavinenia, osoby páchatela, možnosti jeho nápravy a okolností polahčujúcich. Pritom nejde o stanovenie všeobecnej nebezpečnosti konania pre spoločnosť, ktorá je vyjadrená samotným zákonom v trestnej sadzbe, ale pri výmere trestu je treba v rámci tejto všeobecnej nebezpečnosti určiť nebezpečnosť konkrétnu.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu z 8. novembra 1960 - 5 Tz 67/60)

Obvinený ako vedúci poľnohospodárskeho odboru rady ONV v Liptovskom Hrádku prevzal v júni 1955 na MNV v Štrbe čiastku 57 000 Kčs, ktorú nechal vybrať prostredníctvom MNV od občanov za pridelené pozemky z cirkevného majetku a z toho si 50 000 Kčs ponechal a spotreboval pre seba.

Ludový súd v Liptovskom Hrádku uznal obvineného vinným trestným činom rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 245 ods. 1 písm. b), ods. 4 tr. zák. a uložil mu trest odňatia slobody

v trvaní 10 (desať) rokov a tresty vedľajšie.

Krajský súd v Žiline odvolanie obvineného zamietol.

Najvyšší súd k sťažnosti pre porušenie zákona podanej predsedom Najvyššieho súdu zrušil uznesenie krajského súdu a na odvolanie obvineného zrušil aj rozsudok Ľudového súdu vo výroku o hlavnom treste a obvineného podľa § 245 ods. 4 tr. zák. s použitím § 30 ods. 1 tr. zák. odsúdil k trestu odňatia slobody na 6 (šesť) rokov.

Z odôvodnenia:

Predseda Najvyššieho súdu v sťažnosti pre porušenie zákona vytýka krajskému súdu, že pri rozhodovaní o odvolaní obvineného nezávažil náležite všetky okolnosti rozhodné pre použitie ustanovenia § 30 od. 1 tr. zák. a že porušil v tomto ustanovení zákon, ak nezrušil trest odňatia slobody vymeraný ľudovým súdom, ktorý je v očividnom nepomere k stupňu nebezpečnosti činu pre spoločnosť a neuložil obvinenému nový trest za použitia § 30 ods. 1 tr. zák. pod dolnou hranicou zákonnej trestnej sadzby uvedenej v ustanovení § 245 ods. 4 tr. zák.

Najvyšší súd keď preskúmal správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia; ako aj konania, ktoré mu predchádza, došiel k záveru, že sťažnosť pre porušenie zákona je dôvodná.

Pri správnom skutkovom zistení a jeho správnom právnom posúdení pochybil krajský súd, ak pri preskúmaní rozsudku ľudového súdu z podnetu obvineného nevyhoviel odvolaniu čo do výmery hlavného trestu.

Pokiaľ ide o výmeru trestu odňatia slobody, tak sa krajský súd v podstate stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu I. stolice, podľa ktorých nebolo použité ustanovenie § 30 ods. 1 tr. zák. jednak pre vysoký stupeň nebezpečnosti činu pre spoločnosť a jednak z dôvodov generálnej prevencie. Pritom však krajský súd prehliadol, že ľudový súd pri stanovení konkrétneho stupňa nebezpečnosti konania obvineného pre spoločnosť nepostupoval podľa § 19 tr. zák. Podľa tohoto ustanovenia je nutné vyhodnotiť pre výmeru trestu najmä spôsob vykonania trestného činu, jeho následky, mieru zavinenia, osobu páchatela, možnosti jeho nápravy a okolnosti poľahčujúce a priťažujúce. Na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno pri vymeriavaní trestu prihliadať ako na okolnosť priťažujúcu alebo poľahčujúcu. Pritom nejde o stanovenie všeobecnej nebezpečnosti konania pre spoločnosť, ktorá je vyjadrená samotným zákonom v trestnej sadzbe, ale pri výmere trestu je treba v rámci tejto všeobecnej nebezpečnosti určiť nebezpečnosť konkrétnu.

Podľa týchto zásad však súd I. stolice nepostupoval. Ľudový súd konštatuje, že spoločenská nebezpečnosť spáchaného trestného činu je veľmi vysoká. K takto vyjadrenému stupňu spoločenskej nebezpečnosti však dospel nielen na podklade vyhodnotenia všetkých hľadísk, ale dokonca s prihliadnutím aj na také okolnosti - i keď ich neoznačuje ako priťažujúce, ale veľmi ich zdôrazňuje - ktoré sú zákonnými znakmi trestného činu, ktorý obvinený spáchal. Z hľadísk uvedených v § 19 tr. zák. súd pri stanovení stupňa nebezpečnosti konania pre spoločnosť bral súd do úvahy len výšku spôsobenej škody. Na strane druhej nesprávne prihliada k tomu, že sa obvinený činu dopustil ako funkcionár - teda verejný činiteľ, čo je zákonným znakom ods. 4 § 245 tr. zák. Rovnako nesprávne sa znovu všeobecne zdôrazňuje, že ide o rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve, lebo táto okolnosť je už vyjadrená zvýšenou trestnou sadzbou oproti iným zákonným ustanoveniam, ktoré chránia osobné vlastníctvo a súkromný majetok. I keď súd správne priznal obvinenému ako poľahčujúce okolnosti úplné doznanie a riadny život pracujúceho človeka a prihliadol aj na to, že je žiteľom trojčlennej rodiny, nebolo prihliadnuté k tej závažnej okolnosti, že viac ako polovica celkove spôsobenej škody bola už pred zahájením trestného stíhania uhradená a že jedno z jeho detí je nemocné vážnou chorobou, ktorá i vedľa bezplatného lekárskeho ošetrovania si vyžaduje

mimoriadnej starostlivosti, aj finančných nákladov.

Podľa názoru Najvyššieho súdu všetky tieto okolnosti sú tak závažnej povahy, že ich nemožno prehliadnúť pri úvahe o tom, aký trest prispeje najlepšie k prevýchove obvineného. V danom prípade z nich vyplývajú tak závažné dôsledky, že odôvodňujú zníženie trestu s použitím § 30 ods. 1 tr. zák.

Keď takýmto spôsobom krajský súd ako súd odvolací nepreskúmal rozsudok súdu I. stolice a v dôsledku toho nenapravil aj vadný výrok o hlavnom treste odňatia slobody, napriek tomu, že k tomu mal všetky možnosti, sám porušil zákon v § 30 ods. 1 tr. zák., lebo uložený trest 10 rokov odňatia slobody je treba považovať za taký, ktorý je v očividnom nepomere k stupňu nebezpečnosti konania obvineného pre spoločnosť.

Bolo preto po vyslovení tohoto porušenia zákona napadnutý rozsudok krajského súdu v tej časti, v ktorej zamietol odvolanie obvineného aj čo do výmery hlavného trestu odňatia slobody zrušiť.

Keďže boli dané podmienky na to, aby Najvyšší súd na odvolanie obvineného sám nový trest odňatia slobody obvinenému za trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 245 ods. 1 písm. b), ods. 4 tr. zák. uložil; stalo sa tak po zrušení výroku o hlavnom treste rozsudku Ľudového súdu v Liptovskom Hrádku. Uložený trest vo výmere 6 rokov odňatia slobody je trestom, ktorý je v súlade s vpredu zisteným stupňom nebezpečnosti trestného konania obvineného pre spoločnosť, je dostatočným na prevýchovu obvineného a aj dostatočne výchovným pre ostatných členov našej spoločnosti.